

Izhaja vsak dan, udi ob nedeljah in praznikih, jutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcijske lista Edinosti. — Tisk tiskarna Edinost. — Naročnina znaša na mesec L 3.—, pol leta L 18.— in celo leto L 36.—. — Telefon uredništva in uprave št. 11-37.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotink. — Oglaš se računa po širini ene kolone (72 mm). — Oglaš trgovcev in obrtnikov mm po 20 stot. oamnitice, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot., oglaš denarnih zavodov mm po 20 stot. Mali oglaš po 10 stot. beseda, najmanj pa L 1.—. Oglaš sprejema Inzeratni oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravlj. Edinosti. Uprava in Inzeratni oddelček se nahajata v Trstu, ul. sv. Frančiška Aš. 20.

Kriza v jadranskem vprašanju.

Pogajanja za rešitev jadranskega vprašanja so se torej začelo prekinila. Italijansko časopisje pripisuje krivdo jugoslovski vladi in delegaciji, katere zahteve da so nesprejemljive za Italijo, ki je v minuli vojni žrtvovala 500.000 svojih vojakov. Katera država jih ni žrtvovala? Ali pozablja italijansko časopisje, da je izgubila majhna Srbija več kot štiri-krat toliko svojih najboljših sinov kakor velika Italija?

v vojni sploh izgubila. Ali je častno, da italsko časopisje skrini čast svojih padlih vojakov, ki so se junaki borili in padli na bojišču za idealne svrhe, za obrambo svoje domovine in svojih neodrešenih bratov izpod avstrijskega trnana, in ki bi se v grobu obrnili, če bi slišali, kako njihovi potomci izkoriščajo njihovo junaštvo in smrt v oporo svoje pro-

Poročali smo že včeraj o poteku zadnjih dogodkov v Parizu. Originalnega besedila jugoslovanskega odgovora na zavezniki ali italijanski načrt nimamo še na razpolago; prisiljeni smo torej, da ga posnamemo iz italijanskega časopisja, ki si pa v nekaterih točkah protislovni. Odgovor je sestavljen nekako takole: 1. Jugoslovenci se odrekajo zahtevi po državni oblasti nad Reko in sprejemajo predlog, da se leta postavi pod nadzorstvo zveze narodov, ki naj določi njeno diplomatsko zastopstvo. Luka naj tudi pripade zvezi narodov, toda uprava luke naj se poveri Jugoslaviji; 2. Sušak in luko Baroš zahteva Jugoslavija za se; 3. predlog za zvezo med Reko in Italijo se odklanja; 4. odklanja se vsaka izprememba na Wilsonovi črti v Istri; 5. sprejema se predlog za neodvisnost Zadra kot prostega mesta; 6. otok Pelagruž se prepušča Italiji, a zahtevata se Lošinj in Vis; 7. sprejema se predlog, da prebivalstvo dalmatinskih občin lahko prosi za italijansko državljanstvo; 8. sprejema se predlog, da se vsi drugi jadranski otoki demilitarizirajo; 9. sprejema se predlog za proglasitev albanske neodvisnosti.

«Corriere della Sera» piše: »Ko je g. Nitti prečital jugoslovanski odgovor, je izjavil: »Čital sem z žalostjo in srcu jugoslovencem noto in ugotovil sem, da se poizkuša zopet začeti razprava.« On ni mogel nikakor slediti jugoslovencem delegaciji po tej poti in ni mogel nikakor upoštevati novih zahtev, ki se protijo duhu prejšnjih pogajanj z jugoslovenskimi voditelji. Italija je že ponovno izjavila, da ne namerava še nadalje kupčevati

Vlada, kateri predseduje, se je pogajala s predsednikom, da ne more sprejeti nobene izpremembe dogovorjenega sporazuma in ne da ne more, vseh pomankanja popolne, formalne in bistvene privolitve, drugega, nego zahtevati udeležitve londonskega dogovora.

Lloyd George in Clemenceau sta vzela na znanje nove italijanske izjave, katerih utemeljenost sta spoznala, toda hotela sta posredovati pri jugoslovanski delegaciji, naj odstopi od svojega stališča, preden se izvrši londonski dogovor.

Italija se, seveda, ne udeležuje teh novih pogajanj, katerim stoji popolnoma ob strani (stara taktika! Pr. ur.) Nitti se je umaknil iz sveta vladnih predsednikov. Po Nittijevem odhodu je bila zaslšana jugoslovenska delegacija. Minister vnanjih zadev Trumbić je bil povabljen, da poda pojasnila o odgovoru svoje vlade. Iz izjav, ki so bile podane francoskim časnikarjem na Quay d'Orsayju, se da sklepati, da sta Lloyd George in Clemenceau opozorila jugoslovensko delegacijo, da se načrt, ki ji je bil predložen, ne more prav nič izpremeniti, in da se mora sprejeti, ali pa odkloniti v njegovi popolni obliki. Zastopnika Francije in Anglije sta dovolila jugoslovanski vladi 4 dni časa, da odgovori z »da« ali »ne«, kaj misli o jadranskem sporazumu. Če Jugoslovenci v štirih dneh ne sprejmejo sporazuma, se udeležiti londonski dogovor.

PARIZ, 21. Jugoslovanski odgovor na predlog za rešitev jadranskega vprašanja se smatra za nezadovoljiv. Jugoslovenci so bili obveščeni, da morajo sprejeti predloge vrhovnega sveta, ali pa podvreči se udeležitvi londonske pogodbe.

Jadransko vprašanje pred vrhovnim svetom.

PARIZ, 20. (S.) Zakasnelo. Vrhovni svet je končal sejo ob 20.15, ne da bi bil dosegel rešitev jadranskega vprašanja.

Amerika vztraja na Wilsonovem stališču glede jadranskega vprašanja.

NEW YORK, 21. (S.) Poročevalec lista »Associated Press« brzojavlja iz Washingtona: Izjavlja se uradno, da se ameriško stališče napram jadranskemu vprašanju ni prav nič izpremenilo od t. č. je Wilson podal svoje izjave v Parizu. Namerava se držati točno izvršitev klavzuli dogovorjenega sporazuma glede udeležitve jugoslovenski zahtev nekvarno italijanskim zahtevam glede ozemlja na jadranski obali. Izjavlja se, da so predsednik in člani vrhovnega sveta v Parizu, ki razpravljajo o tem vprašanju, prav dobro poučeni o ameriškem stališču in da niso poslali dostoj ministru vnanjih zadev prav nobenega protipredloga glede vključitve kakšne izpremembe v reško vprašanje. Zdi se neverjetno, da bi mogla ameriška vlada odobriti kako rešitev, ki je navzkrižno s stališčem Zedinjenih držav, in eventuelno bi se morala podobna rešitev udeležiti brez sodelovanja Zedinjenih držav.

Blaženi tisti, ki upajo...

PARIZ, 21. (S.) V diplomatskih krogih se smatra, da bo srbska vlada končno sprejela pogoje predložene rešitve jadranskega vprašanja, četudi bi morala posredovati pri Hrvaht in Slovencih, ki so najbolj zagrizeni in katerim so se že zvezale roke.

— Nekdo se bo moral vendar enkrat prepričati, da ni v Belgradu ne srbske, ne hrvatske, ne slovenske vlade, temveč samo srbsko-hrvatsko-slovenska, jugoslovenska vlada! (Pr. ur.)

Skranje meje popuščanja.

BELGRAD, 20. Belgrajska »Epoha« doznava iz dobro poučenih krogov, da naš položaj pri mirovni konferenci v zadnjem času ni več tako neugoden. V vprašanju Reke, Istre itd. je naše stališče ono, katero je minister dr. Trumbić razložil italijanskemu ministru predsedniku pri njunem zadnjem sestanku, kakor tudi pred vrhovnim svetom. Glede Reke in Istre bi Jugoslovenci mogli pristati ležečemu na to, da se kot meja določi črta reke Raše. Reki bi eventuelno priznali ono samoupravo, ki jo je uživala svoječasno pod ogrsko vlado, toda v vsakem primeru mora ostati naša suverenost nedotaknjena. To bi bila skrajna meja naše popustljivosti glede Reke. O kakšni neodvisni avtonomni državi (Zadar) ne more biti niti govora; naša vlada na noben način ne more privoliti v to. Istotako ne more biti govora o italijanski suverenosti nad otokoma Visom in Pelagružem ter nad kvarnerskima otokoma Lošnjem in Unijami. Zadar in omenjeni otoki morajo biti brezpogojno naši, ker so to popolnoma jugoslovenski kraji. V najskrajnejšem primeru bi morebiti pristali na to, da se podeli Zadrsko nekaka občinska avtonomija. Misel o nevtralizaciji naše obale odklanjamo najodločneje; to tembol, ker se ne vemo, kakšen delež utegnemo dobiti pri razdelitvi bivšega avstro-ogrškega vojnega brozvoja. S tem vprašanjem se v ostalem mirovni konferenca sploh še ni pečala. Tudi ako bi nam pripadel primeren delež na tem brozvoju, ne bi mogli pristati na demilitarizacijo naše obale, kakor tudi Italija ne bi privolila v to, da se nevtralizira njena jadranska obala. Soglasali bi morda edino s tem, da tako mi, kakor Italija, demilitariziramo vsak svojo jadransko obalo. Pač pa se ne protivimo dati potrebna jamstva za varstvo italijanskih manjšin na našem ozemlju, kakor to predvideva saintgermanska mirovna pogodba. Toda enaka jamstva bi morali dobiti tudi od strani Italije za naše soplemenjake, ki bodo prišli pod italijansko suverenost in katerih bo neprimerno več kakor pa Italijancev v Jugoslaviji. Ni izključeno, da se bo v vseh teh vprašanjih dal najti sporazum, ki bo povoljen in sprejemljiv za nas in za Italijane.

Slovenske stranke o jadranskem vprašanju.

LJUBLJANA, 20. Vesti o pariških pogajanjih glede zapadne meje in glede Reke so globoko vznemirile vse kroge v Sloveniji. Politične stranke v Sloveniji so sklicale izredna zborovanja svojih načelnikov in sklepale o situaciji. Resolucije se glase:

Resolucija Jugoslovanske demokratske stranke.

Načelstvo Jugoslovanske demokratske stranke, vsled vznemirljivih vesti o poteku pogajanj radi naše zapadne granice in Reke zbrano dne 17. januarja t. l. na izredni seji, je soglasno sklenilo:

vračajoč se iz Pariza, v Ljubljani pozval predsednika dr. Zerjavo, da ga spremlja, da se more informirati o položaju v domovini. Zanimal se je predvsem za to, kako se godi širokim ljudskim slojem v Sloveniji, kako je z draginjo, zlasti glede prehrane in kakšno je mnenje naroda glede meja, posebno glede Reke. Izrazil je nado, da mu bodo državni posli dopustili, priti spomladi za daljšo dobo v Slovenijo, da stopi v neposreden stik z narodom. V soboto jutraj ob 8 je dospel v Belgrad. Njegovo bivanje v Franciji je trajalo poldrug mesec. Obenem z njim je prišel tudi francoski poslanik v Belgradu, vicemte de Fontenay, dalje ministra Drašković in Stojanović ter dvorní maršal polkovnik Damjanović. Regenta so ob prihodu pozdravili na belgrajskem hotelu predsednik vlade Ljuba Davidović s člani vlade in naš poslanik v Atenah Badgžić.

Spor med opozicijskimi.

BELGRAD, 21. (JDS) Stojan Protić, šef opozicije, je pozval na konferenco dr. Luginjo in dr. Korosca. Kakor se govori, je prišlo med temi opozicijskimi strankami radi valutnega vprašanja do velikih nesoglasij.

Frankovski izdajalci v zvezi z Zagrebom.

BAKAR, 21. Odč. Radetić je bila ustavljena od mornarice, ko je prekršila demarkacijsko črto. Pri telesni preiskavi so našli pri njej pisma dr. Franka in dr. Sachsa, naslovljena na centralno njihovo organizacijo v Zagrebu. Redarstvo je ta za nekatera druga pisma zaplenilo. Med zaplenjenimi je tudi pismo dr. Stipi Vučetiću, v katerem se mu sporoča, da naj takoj odide v Jablano, kjer ga čaka ladja, ki ga prepelje na otok Rab, odkoder odpotuje potem z italijansko torpedovko v Opatijo. Frank piše Vučetiću, naj pride čimprej, ker se gre za zelo važne stvari. Redarstvo je opozorilo o tem komisarijat v Kraljeviču, ki je odredil aretacijo Vučetića.

Kazenske naredbe za zlorabe ob izmenjavi kron.

BELGRAD, 21. Kakor doznavamo, objavi vlada v kratkem naredbo, ki bo določala stroge kazni za zlorabe o prikriti zamenjave starih kronskih novčanic.

Razkol v socijalno-demokratski stranki.

ZAGREB, 21. »Riječ« prinaša iz Belgrada: Glasovi o sporu v slovenski socijalno-demokratski stranki so docela izmišljeni. Vest, da se je v Ljubljani vršil socijalno-demokratski zbor, na katerem so zmagali komunisti in da je za predsednika stranke izvoljen dr. Lemež, da je postal »Naprej« glasilo komunistov, se s kompetentnega mesta demantuje. V Ljubljani se ni vršilo nikako socijalistično zborovanje, na katerem bi bili zmagali komunisti ali da bi prišlo glasilo socijalno-demokratske stranke v roke komunistov; vse to vati so brez vsake podlage.

Demokratska zaednica.

BELGRAD, 21. V soboto popoldne se je sesel glavni odsek Demokratske zaednice k seji, pri kateri se je pričela razprava o organizaciji edinstva demokratske stranke. Za 20. t. m. se je sklicala plenarna seja kluba Demokratske zaednice, da se osnuje edinstvena in popolnoma kompaktna demokratska stranka.

Socijalni demokracije in kriza v deželni vladi za Slovenijo.

LJUBLJANA, 21. Zagrebški »Jutarnji List« javlja, da je poslala socijalnodemokratska stranka v Belgrad posebno deputacijo v svrhu, da pospeši rešitev krize pri pokrajinski vladi za Slovenijo. List naglašja, da zahtevajo socijalni demokracije slejkoprej, da se jim izroči poverjenost za notranja dela. V slučaju, da bi se jim ta resord ne poveril, zahtevajo, da se na to mesto imenuje oseba, ki daje vsa jamstva, da bo postopala v domači politiki nepristransko in nevtralnno. Socijalni demokracije stoji baje na stališču, da ne sme dr. Zerjav ostati na svojem mestu. Zahtevajo tudi izpremembo občinskega volilnega reda v toliko, da se prizna volilna pravica vsem onim, ki bivajo v občini najmanj pol leta, ne pa kakor določa sedanjí načrt, dve leti. Ako bi centralna vlada odklonila te socijalnodemokratske zahteve, je baje stranka odločila, da pozove ministra Kristana, da poda svojo demisijo in izstopi iz Davidovičevega kabineta. Te vesti »Jutarnjega Lista« so v bistvu točne. Koncem preteklega tedna je odpotovala v Belgrad deputacija socijalno-demokratske stranke, ki jo vodi odvetnik dr. Milan Korun.

Zagrebski uradniki v policijskem preiskovalnem zaporu.

ZAGREB, 21. (Službeno.) Mestni perovodja dr. Vinko Benković s šestorico javnih nameštencev se nahaja v policijskem preiskovalnem zaporu, ker so zakrivali težke kriminalne pregreške proti državni oblasti in so se trudili, tajno organizirati odpor proti državni oblasti po razpustu »Saveza javnih nameštencev«. Ti pregreški in stremljenje, povzročiti nerede, so tem opasnejši, ker so bili izvršeni v dobi, ko se na svetovni mirovni konferenci končevalno odločuje o naših najsvetejših pravicah, v dobi, ko neprijateljsko časopisje v sosednih državah deluje na trajno zaslužjenje naših ozemelj z očitkom, da je Jugoslavija v razsuhu in da vladajo pri nas silni nemiri — dobi, ko D'Annunzio pošilja skupno z našimi izdajkami na Reki čete konfidentov, da bi izzvali pri nas nerede, in stoji v zvezi s posameznimi separatističnimi individui v naši državi. Ta policijski preiskovalni zapor se ne more brzo končati, ker je to trajno pripravljeno odpora proti državni oblasti bilo precej razširjeno in so bili začetki organizacije na raznih krajih naše države v zvezi z velikim številom oseb. Po obstoječih predpisih so policijske preiskave ankvižitorne narave in ne dopuščajo občevarja zagovornikov z osumljenici. Državna oblast v imenu tehničnih koristi našega kraljestva ne more in ne sme dopuščati nikakega vplivanja na to postopanje, a ko konča potrebno in zelo zapleteno policijsko pre-

iskavo, izroči krivce pristojnemu sodišču z vsemi preiskovalnimi spisi vred, da nadaljuje zakonito postopanje.

Izbruh tipografske slanke v Zagrebu.

ZAGREB, 21. Ker se med lastniki tiskaren in tipografsko organizacijo ni dosegel sporazum glede nove kolektivne pogodbe, je izbruhnila tu stavka. V ponedeljek 19. t. m. ni izšel tu noben časopis več.

Zagrebska univerza in Wilson.

ZAGREB, 21. Proforski zbor zagrebske univerze je predlagal odboru norveškega parlamenta kot kandidata za Nobelovo nagrado predsednika W. Wilsona z dodatkom, da je ime Wilsona vsa motivacija za ta predlog.

Ustavljen promet na Južni železnici v Avstriji.

LJUBLJANA, 21. Obratno ravnanje Južne železnice objavlja: Počasní od ponedeljka, dne 19. t. m., se na vseh progah južne železnice v območju obratnega ravnanja Dunaj, torej v Nemški Avstriji, ukine ves osebni promet do daljnje naredbe.

Iz češkoslovaške.

Čehoslovaško - italijanska pogajanja.

PRAGA, 19. (S.) Zakasnelo. Gospodarska pogajanja med Italijo in Čehoslovaško so privredla do sporazuma. Določil se je načrt pogodbe, ki se predloži obema zbornicama. Govorilo se je tudi o ustanovitvi čehoslovaške trgovinske zbornice v Trstu.

IZ RUSIJE.

Letiški boji proti boljševikom.

LONDON, 19. (S.) Zakasnelo. »Daily Telegraph« javlja, da se vrše v Rusiji na celi črti sriditi boji. Severno od Korosvske so Letiš osvojili nekoliko vasi in cesto med Petrogradom in Reshajcem. Letiš so napredovali v zadnjih dneh kakih 10 milj in se približujejo jezeru vzhodno od Pujtavoga.

Ukrajinski pogoji za sklep miru z boljševiki.

VARSAVA, 20. (S.) Lvovski listi pišejo, da so Ukrajinci predložili boljševikom naslednje predloge za sklep miru: Priznanje neodvisnosti ukrajinske narodne republike; izmenjava proizvodov med Rusijo in Ukrajino; umeknitev sovjetskih čet z Ukrajinskega ozemlja; priznanje republike z Massepom kot ministrskim predsednikom. Voda komunistične stranke v Ukrajini bo lahko izvrševal svojo pravico pod pogojem, da ne skuša prevzeti vlado v svoje roke.

Kolčakov poraz v Sibiriji.

LONDON, 19. (S.) Zakasnelo. »Daily Mail« poroča iz Tientsina z dne 13. t. m.: Po zadnjih vesteh, ki jih je dobila kitajska vlada, so vstasi v Irkutsku poklali ruske kadete, pristali admiral Kolčaka. Večji del mesta je bil opustošen in zažgan. Smatra se, da grozi čem generala Kappela, kakim 50.000 možem, ki se nahajajo med Irkutskim in Bajkalskim jezerom, nevarnost popolnega uničenja.

Novgorod Volinskih v plamenu.

BEROLIN, 22. (S.) Iz Moskve brzojavljajo, da je Novgorod Volinskih popolnoma uničen. Cete generala Petljura so zažgale mesto, ki je sedaj v bolševiških rokah.

Iz Avstrije.

Amerika posodi Avstriji 70 milijonov dolarjev.

DUNAJ, 21. Zastopnik severnoameriškega trgovskega urada je izjavil državnemu finančnemu tajniku Reischu, da je bil predložen ameriškemu kongresu načrt za dovolitev posojila 70 milijonov dolarjev Avstriji.

Mirovna konferenca.

Zavezniki vrhovni svet se preseli v London.

PARIZ, 21. »Echo de Paris« piše, da se v diplomatskih krogih govori, da se vrhovni zavezniki svet preseli iz Pariza v London, ker je sedaj Lloyd George najstarejši med vladnimi predsedniki.

Zavezniska nota Nizozemski zaradi Viljama.

PARIZ, 20. (S.) Zavezniska nota Nizozemski naglašja, da so Nizozemski vladi znani vzroki, ki ukazujejo zahtevajo, da dobe vsi, vatevki osebe na visokih socialnih mestih, ki so kršile mednarodne pogodbe in določbe mednarodnega prava, zasluženo kazni s strani konference.

Zavezniske vlasti omenjajo končno skupno med tolikimi zločini kršitev belgijske in luksemburške nevtralnosti barbarški in nečloveški sistem pustošenja in deportiranja v masah, ter ropanje tiliskih deklet, ki so morale zapuščene in brez šrambe pretrpeti najhujša zasledovanja; nadalje druge neštivilne zločine, ki so se zakrivali proti bojevnikom. Za vse te zločine — nadaljuje nota — pada vsaj moralna odgovornost na vrhovnega poveljnika, ki jih je zaukazal in zlorabljal oblasti. Vlasti so uverjene, da ne bo Nizozemska, ki se je doslej vedno zavezala za pravico, hotela štiti s svojo moralno avtoriteto kršitev stvenih načel solidarnosti narodov.

Iz Italije.

Sklicanje italijanske zbornice odgodeno.

RIM, 22. (S.) Z današnjim kraljevim odlokom je bilo sklicanje zbornice, določeno na dan 28. t. m., odgodeno na dan 3. februarja.

Nitti v Rimu.

RIM, 22. (S.) Predsednik ministrskega sveta čv. Nitti je prispel v Rim ob 15 in takoj prevzel svoje poste.

Letnik 1900 poklican pod orožje.

RIM, 21. »Giornale Militare Ufficiale« (Vojaški uradni list) priobčuje proglas vojnega ministrstva, s katerim se poziva na dan 27. t. m. pod orožje začasno odpusčeno častništvo in mostvo prve kategorije letnika 1900, rojeno v mesecih septembru, oktobru, novembru ali decembru istega leta.

Povratek regenta Aleksandra v domovino.

LJUBLJANA, 19. (Zakasnelo.) Nj. Visočanstvo prestolonaslednik Aleksander je v petek,

Stavka poštinih uradnikov dokončana.

RIM, 22. Na zborovanju zastopnikov vseh odsekov poštinih uradnikov se je sklenilo, da se stavka ustavi. Sprejela se je naslednja resolucija: »Upoštevajoč, da je postavila proglasitev železniške stavke voditelje gibanja v zelo težaven položaj, vsled pomankanja običajnih sredstev, se pozivajo poštini uradniki, da se povrnejo na delo in se zagotovljajo, da bo osrednji organizacijski odbor branil z vso odločnostjo razredne pravice.« Vlada je baje dovolila veliko koncesijo.

RIM, 22. (S.) Ministrstvo za pošto in železnice žavlja: Vzporedno se je ves poštini promet razum spreminjanja zavojev in tiskovin zaradi omejenih prometnih sredstev.

Železničarska stavka.

RIM, 22. Železničarska stavka se nadaljuje po celi Italiji. Vsi se samo krajevni promet in še ta v zelo omejeni obliki. Tupačam je prišlo do majhnih spopadov.

Brez smeri!

Italijanski listi zatrjujejo, da v Italiji vsi drugi žanri kažejo na to, da je reševanje jadranskega vprašanja po tolikih prevratih in strminah najzgodnejši ovir in težko, po katerih so z muko vladali in težki vozi da je to vprašanje stopilo v svojo zadnjo in najnevarnejšo fazo.

Ali ravno ti človeki, ki so sporočali iz Pariza, da smo na predvečer končne rešitve jadranskega vprašanja, so pokazali kaj nazorno, kako malo vere, oziroma koliko — nevere je dajati vestem, ki jih prinašajo iz krajev, ki so v Italiji in v bližini, ki jih prinašajo lokalni listi. Zjutraj je za njimi tisti, da je sporazum z Anglijo in Francijo dosežen in da te vlasti priznava upravičenost italijanskega stališča in zahtev Italije. Zvečer istega dne je sporočilo kak drug list, da stališče Anglije in Francije ni še povsem jasno, ker sta te dve državi navezani na Ameriko, a Wilson da je neizprosen slej ko prej. Hkratu pa smo doznali iz kakih druge vesti, da so Wilson ne bo več upiral sporazumu med Italijo na eni, ter Francijo in Anglijo na drugi strani.

Dasi navzkrižno in si nasprotujejo, so vendar vse te vesti soglasno vzbujale domnevo, da se mnenje jugoslovanske delegacije enostavno ne bo upoštevalo, da bo morala ta delegacija sprejeti, kakor so se domnevale rešene vladati — ali izpela, ali izgrda! Svet je moral misliti, da Italija slej ko prej neizproseno in neomajno vztraja na svojem, na Orlandovem in Sonninojem: »Nikdar! Nikdar da se Italija ne potisne, da bi se pogajala z Jugoslavijo, da bi državljani in zastopniki prve stopili v osebnost stike z zastopniki druge, in da bi se neposredno osebno razgovarjali z njimi v dosegu kakšnega sporazuma tudi z državo SHS. V tem pa je prišla vest, da so Italijani vendarle začeli pogajati z Jugoslovenci ter da je Nitti stopil v osebnost stike s Trumbićem. Ta vest je bila presenetljiva za mnoge. Nas ni presenetila — verjame nam! Kajti po vsem, kar se je tokom tega dni dogajalo na pariskih konferencah, in po vsem, kar smo tupačam doznali iz krajev, ki so v Italiji in v bližini, ki jih prinašajo lokalni listi, da je sporazum z Anglijo in Francijo dosežen in da te vlasti priznava upravičenost italijanskega stališča in zahtev Italije. Zvečer istega dne je sporočilo kak drug list, da stališče Anglije in Francije ni še povsem jasno, ker sta te dve državi navezani na Ameriko, a Wilson da je neizprosen slej ko prej. Hkratu pa smo doznali iz kakih druge vesti, da so Wilson ne bo več upiral sporazumu med Italijo na eni, ter Francijo in Anglijo na drugi strani.

Prislo je tako! Ali vse postopanje italijanske delegacije od januarja lanskega leta pa do danes nas je uverilo, da se nečem drugim, kar je neizmerne važnosti, ker je v tem krizni eden glavnih vzrokov, da se reševanje jadranskega vprašanja tako zavlači: nas je uverilo, da je vsa vnja politika Italije in da je tudi vse postopanje njenih zastopnikov na mirovni konferenci brez trdno določenih smeri! Posebno jasno se kaže to na načinu — ne, na načinu — kako je ta delegacija uveljavljala cilje in zahteve Italije na reševanju jadranskega vprašanja. Ne le, da je — kakor smo že omenili — menjala svoje stališče v postopanju napram Jugoslaviji, ne le, da je gospod Nitti opustil tisto stališče, ki sta se ga ex. Orlando in Sonnino držala tako trmasto in neizproseno — da se namreč Italiji kot stari veliki državi, kot enakovredni vrstnici Anglije, Francije in Amerike, ni treba spuščati v pogajanja s tako majhno, brezpomembno mladno državo, kakor je Jugoslavija, ki vrhu tega nima niti pogojev za obstanek — ne le, da je g. Nitti, vsaj navidezno, ubral nove poti: —

marveč vidimo tudi, da niti v stvarnem podkropljanju zahtev Italije ni nikake stalnosti, nikake skladnosti, nikake trdno določene smeri, nikakega jasno začrtanega programa! Sui vidimo: tu se oprta na narodnostno načelo; tu na načelo samoodločbe narodov; tam na zgodovino; tam zopet na potrebo »naravnih meji, na zahteve strategične naravi — torej na različne argumente, ki so si tako v navzkrižju kakor sta si ogenj in voda, ker en tak argument neizproseno izključuje drugega!

Samo v enem so si vsi edini in dosledni: kraj vsega tega navzkrižja v nedelji — vztrajajo pri politiki čustva! Vsi hočejo sediti pred vsem »ugled države«; vsi prisegajo na zvestavo takozvane »prestizije politike«. Čustvo je sicer lepa reč; pred duševnostjo naroda ne je treba klanjati v spoštovanju. Ali vendar je tista pretrana skrb za »ugled« čisto zelo nevarna svetovalec. V čem je ugled države, in kakse so njegove zahteve? Sodbe so tako navzkrižne in so odvisne od hipnega položaja. So primeri, ko je državnik res dolžan ugledu države, da je neizprosen in neodločen; so pa primeri, ko državnik je slezi ugledu države, če je močro odločitev, ker bi neizprosenost in trmasto vztrajanje pri svojem »vidiku« je kompromitiralo državo in njene resnične koristi. Klasičen vzgled imamo ravno na postopanju italijanskih državnikov ob jadranskem vprašanju, ob sedanjih balkanski politiki Italije. Radi politike čustev ni hotela Italija priznati Jugoslavije niti po tem, ko jo je priznal ves svet! Koliko bolj bi bili služili ugledu Italije in nje interesom, če bi bila ta prva priznala Jugoslavijo in s tem nastopila kot ne zaščitnica! Namesto tega je politika čustev zavedla Italijo v sedanjih njenih načinih položaj kot posledico politike brez — trdne smeri! Pa saj nam daje isti g. Nitti sam kričoč primer! V italijanskem parlamentu je dal jasno razumeti, da je bila Orlandova in Sonninova politika, opirajoča se na tisto pretrano londonsko pogodbo, povsem zgrešena, da je donesla za Italijo le zlo, ker je onemogočala povoljno rešitve jadranskega vprašanja. Ostavil je podlago londonske pogodbe, vendar, da je Wilson neizprosen in da se pogodbe

ne pripozna, in začel je neposredna pogajanja z Jugoslovenci. Sedaj pa, ko Jugoslovenci nečeno pritrjuje njegovim predlogom, vladati na tapet — isto londonsko pogodbo in grozi z nje izvedbo, ne da bi uveljavljal dejstva, da aneksije na podlagi te pogodbe — ker je Amerika ne priznava — ne morejo zažubiti mednarodne veljavnosti — da niti ne govorimo o žrtvah, ki bi jih zahtevala taka aneksijaska politika — žrtvah, ki bi ne bila izgraja za Italijo, ob sedanjem nje finančnem in gospodarskem stanju. In da niti ne govorimo o prostranstvu, ki ga daje Avstrija: kam more dovažati aneksijaska politika, ako nima popolnega priznanja od vseh interesiranih?

Ponavljamo: politika, narekovana je od čustev, in ne tudi od računajoče pameti. Je čisto slab svetovalec; naravnost poguben pa, če sili v politiko — brez smeri!

»Laboratore« označva v svoji rimski vesti tako politiko kakole: »Iz vse te skupnosti informacij — o sedanjih borbi v Parizu — se kaže velika politična mizerija vodilnih razredov, pehalo jih se s tem podobenosti, ne da bi videli niti za pad daleč pred nosom, in ne da bi se brigali za velike mednarodne odnose, na katerih se bo morala ustvariti definitivna uredba med narodi!

Domače vesti.

Zaupajte! Leto dni je minilo, odkar ves svet z napetostjo zasleduje borbo ob reševanju jadranskega vprašanja. Sedembo na jugoslovanski in italijanski svet nista prišla v tem letu takorekoč niti do oddiha. Naravno to, ker sta neposredno prizadeta. Istotako razumljivo je, da je napetost pričakovanja porasla do viški sedaj, ko napovedujejo vesti, da stojimo tik pred veliko odločitvijo. Med ljudstvom valovi vznemirjenje v grozničavem pričakovanju. Nam tu na zasedenem ozemlju, gori se posebno za to. Dočim je v Italijanskem in drugem jugoslovanskem svetu vztrepanje osredotočeno v vprašanje bodočih meja med obojema državama, pa gre nam tu do kože še drugo vprašanje: kakov bo naš politični in narodni položaj, če nam v Parizu definitivno prisodijo nov državniopraven položaj, pripadnost k drugi državi? Nam se dozdeva, da naši ljudje radi vprašanja bodočih meja vse preveč pozabljajo to poslednje vprašanje, da si je to za našo bodočnost življensko vprašanje. Vključ tuju dejstvu pripočamo našim hladno kri in — zaupanje. Kakor verujemo mi, naj verujejo tudi oni, da je v Parizu ljudi, ki mislijo na nas in ki delujejo na to z vsemi svojimi močmi, da nam tudi v novem položaju — ako nam bo prišel — pridobimo čim večjo lastniva za naš obstanek, za življenje in razvoj. Mi smo uverjeni, da se je v tem pogledu delalo, kolikor je le možno, da se tudi za takojšnji jugoslovanski življenjski uveljaviti in izvede s potrebnimi jantivsi načelo zaščite narodnih manjšin: Wilsonovo načelo, ki so mu — nota bene — pridružile vse entente vladati, ne izvešči Italije. Pa tudi, če bi se motili v tej svoji veri, vendar bi bilo vsaj za sedaj vsako malodušje in obupanje prenehalo. Ravno v takih velikih in težkih trenutkih je treba ohraniti moralno in zdravo duševno razpoloženje, ki je neizogibno, ako naj — če nas naša vera ne prevzame in nam bojo zagotovljene možnosti snovanja — zastavljamo z delem: z energijo, s krepko voljo, zdravi in čvrsti na duši! Zaupajmo tistim, ki so si naredili nalogo, da nam zagotovo čim ugodnejši položaj v vseh primerih! Verujemo v bodočnost!

O ta cenzura! V včeršnjem članku pod naslovom »Vedno silijo v minulost« nam je cenzura zaslela zaključni stavek, kjer smo ugotovili dejstvo, ki je čim več prebivalstvo pred očmi in o katerem tudi razpravljajo drugi listi. Naša beseda je bila povsem istina, stvarna. Vzroka za zaplenbo je bilo tem manjše, ker na tem dejstvu ne boluje samo naš Trst, ampak tudi druga mesta v kraljevstvu in drugod: je ljudi, ki nimajo dela in zaslužka. In kakor vsake stvar na svetu, mora imeti tudi to dejstvo svoje vzroke. Ugotavljamo se, da tudi ta zaplenba ni ne izpremeniti na resničnem stanju stvari.

Solski izpiti. Meseca februarja se namerava sestaviti v Gorici, ako bo dovolj pripravljen, »Zaplena komisija, pred katero bodo lahko delali izpiti učitelje (ce), učiteljski kandidati (ke) in srednjesolski. Prvi naj se pisno prijavijo pri ravnatelstvu slovenskih učiteljev v Gorici, Corso Verdi 30. I. nadst. srednjesolski pa pri ravnatelstvu slovenske gimnazije, Viale XX. settembre 12. I. nadstropje.

Za naznanitev prostorov, zaseženih po vojaštvu. Da se olajša izvršitev naznanitve prostorov, zaseženih po vojaštvu, odreja civilni komisar za Trst in okolico z odlokom od 19. t. m. da osebe, stanujoče v predmestju in okolici, ki morajo naznaniti svoje prostore, lahko čebe in zopet žerčice tozadevne vzorce za naznanitev tekoma roka od 25. t. m. do 5. februarja v uradnih urah v sedežu načelnika pristojnega okruga.

»Delegacijsko zborovanje Zveze slovenskih učiteljskih društev v zasedenem ozemlju« se bo vršilo v nedeljo in ponedeljek 1. in 2. svečana t. l. v Sv. Ivanu poleg Trsta, z naslednjim dnevnim redom: A) V nedeljo: 1. svečana ob 14 v slovenski soli v Vrdeci. 1. Nagovor skfikatorja. 2. Legitimiranje delegatov. 3. Čitanje pravil. 4. Volitev vodstva. 5. Volitev upravnega odbora. 6. Volitev odsekov: a) gospodarskega, b) šolsko-političnega, c) književno-častniškega. Ob 16 seja odsekov ravnateljem. Ob 20 družabni večer, ki ga priredi »Učiteljsko društvo za Trst in okolico v Trstue, na čast delavcem v »svetovlanskem Narodnem domu. — B) V ponedeljek, 2. svečana, v vrdeci slovenski soli ob 9 javno zborovanje delegatov. 1. Poročilo gospodarskega odbora. 2. Poročilo šolsko-političnega odbora. 3. Poročilo književno-častniškega odbora. 4. Določitev članarine. 5. Določitev kraja prihodnjega delegacijskega zborovanja. 6. Razno. — Za odsek: Gornik.

»Zveza slovenskih županov« v Gorici naznaja, da se bo vršil njen ročni letni občni zbor v četrtak, 5. februarja 1920, ob 10 v dvorani »pri Treh kromah« z naslednjim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika; 2. poročilo pisarne; 3. volitev odbora; 4. vojne odškodnine; 5. podpore, penzije; 6. upravljalna; 7. kmetstvo vprašanje in 8. služajnosti. Pričakuje se polnoštevilna udeležba.

Podružnica Slov. plan. društva priredi v nedeljo, 25. t. m., izlet na Volnik (546 m). Shajatišče na Opčinah pri obelisku ob 9 oziroma odhod iz Trsta z openskim tramvajem ob 8. uri 38 minut. Odhod odhod skozi Veliki Repen na Volnik. Povratek skozi Repn na Prosek-Devinašino, kjer bo obed v gostilni pri g. Dolencu. Na ta izlet se vabijo prijatelji narave, osebo po društveni člani.

Železničarska stavka v zasedenem ozemlju se nadaljuje. Položaj je dostoj neizpremenjen. Proge in postaje so zastražene po vojaštvu.

Stavka v škedenjski livarnici. Včeraj so proglasili delavci v škedenjski livarnici stavko, ker se ni mogel doseči sporazum z vodstvom livarnice.

Slov. akad. ler. društvo »Balkani«. Nocoj ob 21 se bo vršil društveni sestanek v goretilih prostorih restavracije »Balkani«. Vabljeni so tudi starostne in prijatelji društva.

Predavanja dr. Giorgia Ravasinja. Meseca januarja je imel biolog prof. dr. Giorgio Ravasini v Piranu razna zanimiva znanstveno-filozofska predavanja, katera je zaključil predsončnim z zadnjim predavanjem »K sintezi moje vere«.

Mestna zastavljalnica. Danes predpoldne se bodo prodajali razni dragoceni predmeti serije 144, zastavljeni meseca marca 1919, popoldne pa nedragoceni predmeti iste serije, zastavljeni meseca aprila 1919.

Pipčari jutri, v soboto, 24. t. m., ob dvanajsetih in pol zvečer vsi v Balkan (Crni graben).

Poboj. Silvij Magliori, star 22 let, stanujoč v ulici Chiozza, se je snoci sprl z vojakom Gregorjem Mantelljem v ulici Saponi. Od besede je prišlo do dejanja, ki je končalo s tem, da je bil Silvij ranjen z nožem v gornjo ustnico, a vojak na nogi. Orožniki so aretirali oba. — Kakor smo pozneje izvedeli, se je stvar zgodila takole: Zoraj omenjeni vojak se je zabaval v neki gostilni v ulici Saponi. V družbi je bilo tudi nekoliko žensk, na katere je vrjel vojak v šali svojo sukino. Pri tem je začel ob tui in jo razbil. Gospodar gostilne je zahteval od vojak, naj mu plača škodo. Vojak se je branil, in nastal je prepri. V gostilni je bil tudi policijski agent Silvij, ki je bil tudi že precej v ročkah. Med prepri se planil po konci in ustrelil iz samokosa. Nato je skočil k vojaku in mu zagrozil z bodalom. Vojak se je tudi njemu uprl, na kar ga je leta zabodel v gornjo ustnico. V gostilni je nastala grozna zmešnjava, tekem katere je vojak zabodel agenta v stegno. Prihiti so orožniki, ki so naredili kraj prepri in aretirali oba napadalca.

Drzen napad. Mehmed Abdul, Albijev sin, se je včeraj včeraj okoli 1 s svojo ljubico tilmov v ulico Izraelitovih sol. Kar nenadoma je skočil preden mežakar in mu zagrozil, da ga ubije, če mu ne izroči denarja. Mehmed mu je pritisnil za odgovor tako zanesljivo, da je mežakar počepel k tlom. V tem hipu pa se skočil iz vogala dve postavi, ki se se vrli z vso silo na Mehmeda. Nastal je boj. Mehmed je padel in videl v istem hipu enega napadalca, kako odpira neko steklenico. K sreči mu je naglo iztrgal iz rok in vrzel ob tla: v steklenici je bil kloroform. V tem hipu se je začel kričati in tekanje na kraju ulice. Bili so ljudje, ki so prihiti na klicanje Mehmedove ljubice. Napadalec so se ustrašili in zbežali.

Zasaden tat. Marijo Miazzijski je bila ukradena v nedeljo v »Politeama Rossetti« sukinja, vredna 350 lir, par rokavic in ovrtnica. Ko je šel včeraj po ulici Becherie, je zapazil mežarkarja, ki je nosil okoli vratu njegovo ovrtnico. Dal ga je takoj aretirati. Na policiji je mežakar povedal, da je sukino prodal za 40 lir. Ključ se Anton Orlando in pravi, da je z Dunaja. Pri njem so našli veliko število raznovrstnih ključev. Pridržali so ga v zaporu.

Odšel je se je v zapor. Andrej Pelos je pustil svoj vozček brez nadzorstva v veži noka hiše v ulici Scorzera. Ko se je povrnil, ni našel vozčka več. Javil je takoj dogodek orožnikom, ki so po dolgem iskanju našli vozček in novega voznika v ulici Rigutti 15. Novega voznika, 33letnega Angela Bocchetto, so aretirali.

Borzna poročila.

Trst, dne 22. januarja 1920.

Tečaji:

Jadranska banka	325—	340
Cosulich (Austroamericana)	630—	640
Dalmatia (Parobr. dr.)	380—	390
Gerolimich	2200—	2250
Lloyd	1250—	1300
Lussino	2350—	2400
Martinolich	460—	470
Navigazione Libera Triestina	1080—	1120
Navigazione Libera Triestina	980—	1020
Oceania	450—	460
Premuda	645—	660
Tripovich	650—	665
Ampela	780—	800
Cement Dalmatia	380—	390
Cement Spalato	430—	440
Cistilnica petroleja	2300—	2350
Cistilnica olja	830—	860
Cistilnica riza	300—	310
Krka	435—	445
Tržaška ladjedelnica	400—	420
Tržaški Tramway	230—	238

Tuja valuta na tržaškem trgu:

Trst, dne 22. januarja 1920.

Naprepečatene krome	7.15—	7.40
jenško-avstrijske krome	5.—	5.15
jugoslovanske krome	14.50—	15.—
čehoslovaške krome	17.—	18.—
denarji	56.—	57.50
levi	28.—	29.—
marke	27.50—	29.—
dolarji	13.85—	13.90
franc. franki	118.50—	119.50
švicarski franki	248.50—	250.50
angl. funti	51.25—	51.75
rublji	17.—	18.—
napoleon	53.—	54.—

Švicarski tečaj.

ZENEVA, 19. (S.) Lira 40/30.

ZENEVA, 21. Šek na Italijo 41/50.

S potrjen sreem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je moja nepozabna soproga

Franciška Berlot roj. Pirih

danes, 22. januarja, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto zjutraj iz mestne bolnišnice.

TRST, 22. januarja 1920.

IVAN BERLOT

kr. župan in resp. čestit, soproga

MALI OGLASI

se računajo po 10 stot. beseda Najmanjša pristojbina 1. —. Debele črke 20 stot. beseda. Najmanjša pristojbina 1. —.

ODDA se takoj v najem postelja poštenemu mladencu, Ul. Istinto 18, III. nadst. 140

ONA GOSPODICA, ki je bila v soboto v dvorani Ljudskega odra v modri obleki, omizje Patraso, naj izvoli dvigniti pismo pod »Patraso«, poštno ležeče.

MRMORNATE MIZE in razna druga oprava za kavarne ali mlekarne se proda. M. Mosešig, ul. Valdirivo 29, mlekarina. 141

MEBLIRANO sobico išče mizarski pomočnik. — Naslov: Borzni trg št. 7, vratar. 142

IZGUBIL se je notes z različnimi papirji in dokumenti. Kdor ga je našel, se naproša, da ga pošlje na naslov: M. Kranjc, Trnovo p. Kobariđ. 188

KUPIM vsako množino pravih gladkih in pletenih tržaških bičevnikov. Ponudbe z navedbo cene naj se pošljejo na Osvađa Debele, Ljubljana, Martinova cesta št. 15.

CRNA moška obleka, salon, nova, fino blago, za srednjo postavo se proda. Ul. Luigi Salvani št. 5, vr. 9. 137

SPRETEK, pošten 15leten deček se želi izučiti mizarstva. Pojasnila v Posredovalnici za službe v Postojni. 3358

DISKRETNABABICA se priporoča, največja tajnost, cene zmerne Settefontane št. 8, I. levo. SAMO F. PERTOT, urar, ul. S. Francesco 15, II. kupuje srebro in zlato po najvišjih cenah. 41

PRODA se lepa, prostorna hiša s prostori za trgovino. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 3356

SREBRN DENAR kupujem po najvišjih cenah v vsaki množini. Pridem lahko ponj. Alojz Povh, Garibaldi trg št. 3 (prej Barriera). 3341

DESET velikih srebrnih gumbov za zaplestnice se proda po ugodni ceni. Pojasnila v ins. odd. Edinosti. P 214

PRODA se nova obleka in zimska sukinja ul. Leo št. 4, II. desno. Fonda. 118

RESEN uradnik 24 let star, v stalni službi želi znanja v svrhu ženitve z gospodico ali mlado vdovo brez otrok sposobna za gospodinstvo. Le resne ponudbe na ins. odd. Edinosti pod »Uradnik«. 125

POZOR! Plečam za srebrn denar najvišje cene, tudi več kot drugi trgovci. Albert Povh, ulica Manzoni št. 17, vr. 2, priličje. 4467

KROJACNICA Avgust Stular ul. S. Francesco d'Assisi št. 34, III. je edina dobroznana krojčnica v Trstu. 3367

17LETNI mladenič išče službo. Učiti bi se trgovskega ali krojaškega obrta. Naslov pove ins. odd. Edinosti. 128

KROJAC Jernej Caharija stanuje v ul. Galatti 20, vrata 30, ter se priporoča elav, občinstvu iz mesta in okolice. B 117

MAKS KRIZE, ključavničarstvo v Postojni, izdeluje in fma na prodaj železne štedilnike in štedilnike za sezidanje. 3357

FOTOGRAF A. JERKIC, Trst, ul. Roma 24, Gorica Corso št. 36 na dvorišču. P 711

Običajne plesne vaje se vrše danes, petek.

Začetek ob 20. Poučuje se »fox-trott«.

Jutri, soboto, PLESNI VENČEK.

Začetek ob 20.30.

VODITELJ.

COLONIALE OLANDESE

Družba za uvoz in izvoz z omejeno zavezo

Kemični proizvodi, sirovine za obrt, miredije, kolonijalno blago.

Trst, ul. Elz Luigi da Palestrina 2

Telefon: skladišča 2403; nrada 2105.

Veliko dobavno skladišče za lekarne, miredilnice, prodajalne jestvin, ladjedelnice in za vse druge obrtne zavode.

Zahtevajte vedno novi cenik.

Posebne ponudbe na zahtevo.

ZOBOZDRAVNIŠKI KABINET

ulica Chiozza št. 5, I. nadst.

Sprejema od 9—13 in od 15—17. Izvršujejo se umetni zobje v kahršemsibodi sistemu z nehom in brez neba po moderni tehniki.

Dr. F. Tamburini

MARIO MORO, tehnični vodja.

Prodajalna obuval

ul. Udine 2 (prej Belvedere)

Najprilicnejše nakupavališče obuvala za gospode in gospe.

Posebnost za otroke. Posebnost za otroke. Velika izbor nogavic, gum. napetnikov »Pirelli«, vrvice in maza. Na drobno in na debelo.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

prej dr. BODO

Zobozdravnik dr. E. CLONFERO

— in —

dentist STANKO PERHAVEC

Trst, trg Gondoli št. 11, II. nadst.

sprejemata od 9-12 in od 15-19

Izdiranje zob brez bolečin, zobovja, zlati mostovi brez neba, reguliranje zob in zlate krone.

Vsa dela se izvršujejo po moderni tehniki

Redka prilika!